

Z elektriko nad plevel za varnejšo hrano

Zaradi večjega zavedanja o pomenu lokalne hrane in varovanja okolja pri nas poteka inovativen projekt, ki spreminja pravila igre v kmetijstvu. Tradicionalne herbicide in kemikalije, ki ogrožajo podtalnico in puščajo ostanke v pridelkih, zamenjujejo napredne tehnologije. Med njimi izstopa uporaba električne energije, ki odpira pot do čistejše, varnejše in okolju prijaznejše pridelave hrane.

Pleveli v pridelavi zelenjadnic

Pleveli pri zelenjavi ne kazijo le videza, ampak so največja ovira za dober pridelek. Ker zelenjadnice rastejo počasi, jih plevel hitro preraste in jim odvzame prostor, hranila, vodo ter svetlobo.

Gosti sestoji plevela ustvarjajo vlažno mikroklimo, ki je idealna za razvoj glivičnih in bakterijskih bolezni. Poleg tega so pleveli vmesni gostitelji za škodljivce (npr. uši), ki na vrtnine prenašajo nevarne viruse. Močna zapleveljenost otežuje tudi vsakodnevno delo: ovira namakanje, strojno obdelavo in pobiranje pridelka, s primesmi pa slabša njegovo tržno kakovost.

Slika 1: Konkurenčnost plevelov v posevku zelja

Kako deluje zatiranje z elektriko?

Uporaba elektrike v kmetijstvu zahteva veliko natančnost. Uspeh je odvisen od moči električnega sunka, hitrosti premikanja stroja in same vrste plevela. Trše, olesenele rastline ali gosti šopi so večji zalogaj. Metoda je najbolj učinkovita, ko je plevel že večji, saj je takrat stik lažji. Ključno pa je, da se naprava dotakne le plevela, saj bi v nasprotnem primeru poškodovala tudi kulturne rastline.

Slika 2: Uporaba elektrike za zatiranje plevela z vključevanjem ranljivih skupin prebivalstva

Ali je metoda varna za tla?

Logično vprašanje je, ali elektrika uničuje tudi koristne talne organizme:

- **Deževniki in večje živali:** Raziskave kažejo, da je vpliv nanje minimalen. Ta metoda je zanje pogosto varnejša kot težko strojno prekopavanje ali strupene kemikalije.
- **Mikroorganizmi (bakterije in glive):** Znanost tukaj še nima enotnega odgovora. Nekateri študije kažejo, da jim elektrika ne škodi, druge so previdnejše, zato bodo potrebne še dodatne raziskave.

Kljub temu trenutni podatki potrjujejo, da gre za eno najbolj obetavnih in naravi prijaznih metod prihodnosti, ki minimalno tvega zdravje ljudi in okolja.

Slika 3: Pleveli v posevku buč uničeni z elektriko

Projekt »S pomočjo tehnologije olajšati nekoč fizično težko delo«

Projekt pristopa k reševanju odstranjevanja plevelnih rastlin na inovativen način. Odstranjevanje plevelov se je že v preteklem letu vršilo na popolnoma ekološki način, z uporabo električne energije, brez uporabe kemičnih sredstev.

Cilji projekta so izboljšanje kvalitete življenja, ozaveščanje prebivalcev o pomembnosti zdrave pridelave kmetijskih produktov - hrane, zmanjšati uporabo fitofarmaceutskih sredstev v pridelavi hrane. Projekt pa ni le tehnološki, temveč ima močno socialno noto, saj je njegov glavni poudarek aktivno vključevanje ranljivejših skupin prebivalstva. Preko skrbno zasnovanega sistema mentorstva in usposabljanja so udeleženci v letu 2025 pridobili dragocene praktične izkušnje in veščine, kar jim je omogočilo lažjo socialno vključenost in opolnomočenje.

Poleg praktičnega dela na poljih je projekt ves čas prisoten tudi v širši javnosti. V avgustu 2025 je potekala na kmetiji Škorjanc delavnica, na kateri se je pridelovalcem zelenjave in ostali zainteresirani javnosti, predstavilo tehniko zatiranja plevelov z električno energijo. Delavnica je bila uspešna, saj je v udeležencih zbudila zanimanje, porajala nova vprašanja in ideje.

S promocijo, pripravo kakovostnega fotovideo materiala ter objavo člankov želimo snovalci projekta ozaveščati o pomembnosti zdrave pridelave hrane in zmanjševanju uporabe fitofarmaceutskih sredstev v našem okolju. Partnerji v projektu smo: LAS SSD, Tomaž Škorjanc, KGZS – Zavod CE, Varstveno delovni center MUC, s.p. in Društvo AJDA Štajerska.

Pripravila:

Vesna Zalokar, mag. inž. hort.

Svetovalka specialistka za varstvo rastlin

Projekt je sofinanciran v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 in pristopa LEADER/CLLD – Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost.

**Sofinancira
Evropska unija**

